

УДК 338.1 (477)339

Чумак О.В.¹, Качан К.Г.²

¹канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-519 НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІК УКРАЇНИ ТА СВІТУ В РЕАЛІЯХ 2021 РОКУ: ПРОГНОЗИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Пандемія коронавірусу у 2020 році призвела до безпрецедентних проблем у світовій економіці, наслідки яких люди в усьому світі будуть

відчувати протягом наступних кількох років. За даними світового банку, за цей період світова економіка через пандемію пережила падіння на рівні 4,3%, ввергла мільйони людей у бідність, і попереду для неї тривалий період низької економічної активності та низьких доходів. У 2020 році американська економіка, за оцінками СБ, знизилася на 3,6%, економіка Єврозони - на 7,4%, Японії - на 5,3%. Загальна кількість підтверджених випадків інфікування коронавірусом станом на 3 січня 2021 року в світі сягнула понад 84,6 мільйона людей. За перші дев'ять місяців 2020 року глобальна кількість робочого часу скоротилася на 11,7%, що еквівалентно 323 мільйонам постійних робочих місць, згідно з даними Міжнародної організації праці (МОП) при ООН. Зменшення робочого часу призвело до скорочення доходів у розмірі 3,5 трильйона доларів або 5,5% глобального ВВП. В той же час, за оцінкою ОЕСР, загальносвітовий ВВП може вирости в 2021 році на 5%, в тому числі у США - на 3,5%, Єврозони - на 3,6%, Японії - на 2,5%. Китайська економіка, як очікується, зросте на 7,9% цього року після підвищення на 2% у 2020 році. Однак це залежить від ряду факторів, зокрема від «ймовірності нових спалахів коронавірусної інфекції, дотримання карантинних заходів і обмежень, впевненості споживачів і компаній у майбутньому, а також того, наскільки масштаби підтримки держави будуть відповідати потребам бізнесу.

За оптимістичними прогнозами Національного банку України після скорочення на 4,4% у 2020 році українська економіка повернеться до зростання на рівні близько 4,2% у 2021 році та 4% у середньостроковій перспективі. Основним драйвером росту вітчизняного ВВП залишатиметься приватне споживання, яке зростатиме завдяки подальшому збільшенню доходів населення. На відновлення української економіки також впливатиме активізація інвестиційної діяльності на тлі зростання світової економіки та поліпшення настроїв бізнесу. Цього року після зниження обсягів торгівлі в попередньому внаслідок запровадження протиепідемічних обмежень очікується повернення експорту та імпорту на докризовий рівень, а у 2022–2023 роках – їхнє поступове зростання.

Масштабні світові антикризові заходи призвели до суттєвого пом'якшення монетарних умов у світі, що на тлі новин про успішне випробовування вакцини, закінчення виборів у США та інформації про нові фінансові стимули в США поживали інтерес іноземних інвесторів до країн з малою та відкритою економікою. Україна не стала винятком – у грудні були розміщені єврооблігації з найнижчою доходністю в історії країни та відновився приплив нерезидентів до гривневих ОВДП. Це дало змогу профінансувати дефіцит бюджету та наростити міжнародні резерви до восьмирічного максимуму, уникнувши значного тиску на інфляцію та обмінний курс. Утім, попри оптимізм на міжнародних ринках капіталу, такі залучення стали можливими завдяки міжнародній підтримці та

макрофінансовій стійкості, досягнутій у попередні роки. Також, попри те, що кон'юнктура на світових сировинних ринках у 2020 році була сприятливою для українського експорту, значна залежність України від динаміки цін на зовнішніх ринках залишається фактором ризику.

В цих умовах пріоритетними завданнями політиків всього світу на найближчий час мають стати обмеження поширення COVID-19, забезпечення оперативного та широкомасштабного впровадження вакцин.

Щоб підтримати відновлення національної економіки, українській владі також необхідно створити умови для здійснення циклу інвестиційної діяльності, спрямованої на забезпечення сталого зростання економіки, меншою мірою залежного від державних запозичень. Державна промислова політика повинна надалі спрямовуватися на стимулювання інвестиційної активності у галузях із високою доданою вартістю, що сприятиме як збільшенню валютних надходжень до країни, так і зменшенню залежності від кон'юнктури зовнішніх ринків. З боку державних фінансів основними заходами мають бути: більш справедливий перерозподіл доходів; виправлення диспропорцій в оплаті праці різних галузей, які фінансуються з бюджету; запровадження адекватного рівня прожиткового мінімуму; спрощення механізмів залучення наявних коштів громадян в державні цінні папери. Відновлення кредитування економіки та оздоровлення механізму трансформації національних заощаджень в інвестиції через банківську систему; створення інституційних передумов (завершення структурних реформ) для підвищення зацікавлення іноземних інвесторів в інвестуванні у виробничий потенціал національної економіки; державне сприяння залученню стратегічних інвесторів в великі інвестиційні проекти мають стати драйверами подальшого успішного розвитку вітчизняної економіки.